

Ljuben Karavelov (1879–1904.) Dne 29. januarja 1879. je umrl v bolgarskem mestu Ruse sloveč književnik in ob svojem času najbolj nadarjeni bolgarski leposlovec. Hvaležni Bolgari mu bodo postavili v Rusah skromen nagrobni kamen, dasi je Karavelov vreden krasnega spomenika. Karavelov je cela desetletja budil narodno zavest, klical na boj za svobodo svojega naroda, ustanovil lista „Svoboda“ in „Nezavisimost“, pisal v list „Znanje“, izdajal dobre in koristne knjige, a takratna Bolgarija ga ni dovolj cenila. Po njegovi smrti niso napisali o njem nobenega vestnega življenjepisa in niti enega nekrologa! Šele zdaj se Bolgari spominjajo zaslug rajnega Karavelova, za kar gre zahvala Iv. Vazovu in uredniku S. Bobčevu. — Spisi L. Karavelova so izšli v osmih debelih zvezkih; dozdej nenatisnjeni spisi so: „Zapiski za Blgarija i blgaritê“, „Pametnicitê na narodnija byt u blgaritê“ in nekoliko prevedenih povesti iz maloruščine. Ljuben Karavelov je bil enciklopedist; doba, v kateri je živel, je to zahtevala. Pisal je pesmi in prozo, povesti iz narodnega življenja, zgodovinske razprave in članke za liste. Njegova glavna zasluga je, da je seznanil Ruse z Bolgari. V tem pogledu je važna razprava Karavelova „Blgari ot staro vreme“, ki je bila objavljena v „Ruskem Vêstniku“ in tudi spis „Pamjatniki narodnago byta blgar“. Ta spis je izdal Katkov v Moskvi v vseučiliščni tiskarni l. 1861.

F. Št.

Michał knez Radziwiłł. 17. novembra je umrl v Varšavi Michał knez Radziwiłł v 50. letu svoje starosti. Rojen je bil 17. majnika l. 1853. v Szpanowi v gub. volinjski. Oče mu je bil Karol, mati pa Jadwiga s Sobańskich. Študiral je v tujini in večji del svojega življenja preživel v Nieborowi pod Lomiczem. Rajni knez se je z veseljem udeleževal javnega življenja in sicer na filantropičnem polju. L. 1896. so ga izvolili za predsednika „Tow. Dobrocynnosci“. Največ zaslug na dobrodelnem polju si je pridobil kot oskrbnik „Nazareta“, zavetišča za dečke. Knez Radziwiłł je znan tudi kot literat in publicist. Dolga leta je bil urednik in izdajatelj „Biblioteke Warszawskie“. Razen tega je izdal nekoliko izvirnih slovstvenih del, ki so prenapolnjena z liričnim čuvstvom. Najbolj znana njegova dela so: „Siostra Anastazy“, „Bliźni“, in „Ojciec Remigi“. Zadnji spis je tudi preveden v češčino.

H. D. Jewniewicz. 18. novembra je umrl v Petrogradu zaslužni poljski profesor Hipolit Dominik Jewniewicz (rojen l. 1831.) Gimnazijo je obiskoval v Pskovi, potem je študiral na petrograjskem vseučilišču fiziko in matematiko. Študije je dokončal l. 1855. Leto pozneje je postal profesor tehnološkega zavoda v Petrogradu; l. 1861. in 18 2. ga je ruska vlada poslala na Angleško, v Belgijo, Francijo in Nemčijo, da bi tu proučeval mehaniko. L. 1863. je bil profesor mehanike na istem zavodu in obenem

profesor v pomorski akademiji in v elektrotehničnem zavodu. Rajni je mnogo pisal in sicer samo strokovne spise. V rokopisu je zapustil: „Teorijo elektrike“, „Matematično teorijo plinov“ in dr. Fr. Št.

30 letnica delavnosti dr. Maryana Sokolowskega. Vseučiliščni krogi v Krakovu so nedavno obhajali slavnost na čast dr. M. Sokolowskemu, kateri že 30 let marljivo deluje na poljskem znanstvenem polju, zlasti v estetiki in zgodovini umetnosti. M. Sokolowski, pod katerega duševnim vodstvom je nastopala sedanja velika truma imenitnih zastopnikov poljske književnosti in umetnosti, je bil rojen l. 1839. v gub. lomžinski. Visoke šole je obiskoval v Budimpešti, na Dunaju in v Heidelbergu. L. 1878. je Sokolowski postal profesor zgodovine umetnosti na „Jagielski univerzi“. L. 1884. je bil imenovan za rednega člana „Akademije umetnosti“ v Krakovu. Spisal je mnogo del, izmed katerih so najbolj imenitna: „Kaulbach i Courbet“ (1873), „Malarstwo portretowe“, „Badania archeologiczne na Rusi galicyjskiej“, „Die italienischen Künstler der Renaissance in Krakau“, „Bizantijska i ruska sredniowieczna kultura“.

Rusko-japonska vojska.

Zadnji mesec so Japonci opetovano bombardirali Port Artur. Njih namen je bil, da s tem odvrnejo pozornost od drugih točk bojišča in da oškodujejo rusko brodoge; saj na to najbrže niti sami ne mislijo, da bi mogli z morja vzeti to silno trdnjavo. Naša slika str. 244. nam kaže ozki vhod v pristanišče, katero je zavarovano z najmočnejšimi utrdbami.

Velika oklopnica „Retvizan“ je vzdržala najhujše napade. Stala je pred pristaniščem in po nesreči obtičala, tako da je bila izpostavljena japonskim kroglijam. Kakor trdnjava je odbijala napade. Bila je večkrat poškodovana a Rusi so jo sproti popravljali, in zdaj je v pristanišču pri drugem ruskem brodoge Ruski topovi s trdnjave streljajo na japonske ladje, ki bombardirajo mesto z morja.

Dne 6. marca so pa Japonci bombardirali tudi Vladivostok, a brez znatnega uspeha.

Nesrečna usoda je zadela rusko ladjo Mandžur. Bila je v šanghajskem pristanišču. Japonci so jo pa čakali pred pristaniščem ter zahtevali od Kitajcev, da ukažejo „Mandžurju“ v imenu svoje nevtralnosti, da mora zapustiti šanghajsko pristanišče. Ko bi se bilo to zgodilo, bi bil „Mandžur“ izgubljen, ker bi bil jadral naravnost v svojo pogubo. Druge države so pa posredovale, da je „Mandžur“ ostal sicer cel, a vse rusko moštvo ga je moralo zapustiti in se ne sme več udeleževati vojske.

Vojska na suhem je precej izpremenila svoje lice vsled japonsko-korejske pogodbe, po kateri je Koreja priznala japonsko nadoblast. Tako so Japonci dobili trdno podlago na azijski celini za vojsko na